

Sensory Profile

Tinna Klingberg, Ass. Leder Aalborg Kommunes Videnscenter for demens

Et projekt i Aalborg kommune, har til formål at se på, om Sensory Profile kan være med til at forbedre indsatsen i forhold til personer med adfærdsforstyrrelser og demens.

Det er en forårsdag, og solen skinner

Efter lang tids gråvej og venten på foråret kom det endelig. Birgers hustru Ulla går og roder i haven, og fuglene synger. Da jeg kommer ind i haven mødes jeg med et stort smil. Ulla kender mig fra tidligere, da hun har gået på pårørende kursus hvor jeg underviste. Jeg kendte godt til, hvor svært det var hjemme hos Ulla og Birger, så jeg vidste også at den slags smil er der alt for lidt af i dagligdagen derhjemme. Men jeg blev klogere, efter vi havde bænket os ved bordet med en kop kaffe. Birger sad for bordenden og smilede. Ulla sad overfor og smilede. Ulla begyndte at fortælle. Birger havde været med i projekt Sensory Profile. Han havde fået en kædevest og en kædedyne. Han var startet i daghjem for personer med demens, og det gik godt. Da jeg sidst havde talt med Ulla for seks måneder siden i pårørendegruppen, var situationen i hjemmet ikke god. Birger gik oppe om natten, var urolig. Kunne ikke mere deltage i familiearrangementer og var indelukket. Han gik ofte i seng om dagen, og om aftenen når de sad i stuen og plejede at hygge sig med at se tv, kunne Birger ikke holde ud at være i stuen. Han havde prøvet at være i daghjem, så Ulla kunne få lidt fritid om dagen, men det var slet ikke gået godt. Ældrepsykiatrien fulgte Birger og ligeledes den lokale demenssygeplejerske. Mange tiltag havde været prøvet, men Birger trivedes ikke ret godt, og Ulla var træt og havde det svært.

Sensory Profile redskabet

Sensory Profile er et valideret og standardiseret vurderingsskema, hvor terapeuten via interview med plejepersonale og pårørende spørger ind til borgerens adfærd i forskellige situationer, hvor der er sanser involveret. Ud fra samlede observationer laves en sanseprofil.

På baggrund af testen er det efterfølgende muligt at beskrive, hvordan personen reagerer på sansestimuli. En bevidsthed omkring en persons håndtering af stimuli kan være med til at forklare, hvorfor en person reagerer, om vedkommende gør.

Demenssygeplejersken havde talt med Ulla, om ikke det var en ide at melde Birger til at deltage i projektet med Sensory Profile, som kørte i kommunen, og Ulla synes, det lød interessant. Men som Ulla selv sagde: "Jeg var da noget skeptisk, da terapeuten nævnte en kædevest. Helt ærligt så troede jeg, sådan en kædevest var noget fis." Men nu vil hverken Birger eller Ulla undvære den.

Projekt Sensory Profile er et projekt, der nu har kørt i seks måneder i Aalborg kommune. Ideen udsprang af forskellige faktorer. Vi havde i kommunen længe været meget i tvivl mht. sansehjælpemidler. Hvornår er det en god ide at prøve det af, hvor meget stimuli kan hver enkelt tåle, og er alle tiltag lige gode. Vi synes, vi famlede lidt i blinde og prøvede os frem. Der var ikke meget evidens at hente, når man læste om de forskellige hjælpemidler. Der var positive tilkendegivelser fra diverse plejehjem osv. som producenterne fremhævede i deres salgsmateriale, men egentlig evidensbase-ret viden var der ikke ret meget af.

Samtidigt havde vi, i forbindelse med at inddrage terapeuter fra træningsenheden tidligere via "20 pct. midler" lagt mærke til, at de havde nogle kompetencer i forhold til sanseintegration, som personalet på plejehjemmet og demenssygeplejerskerne ikke havde samme grundige viden om.

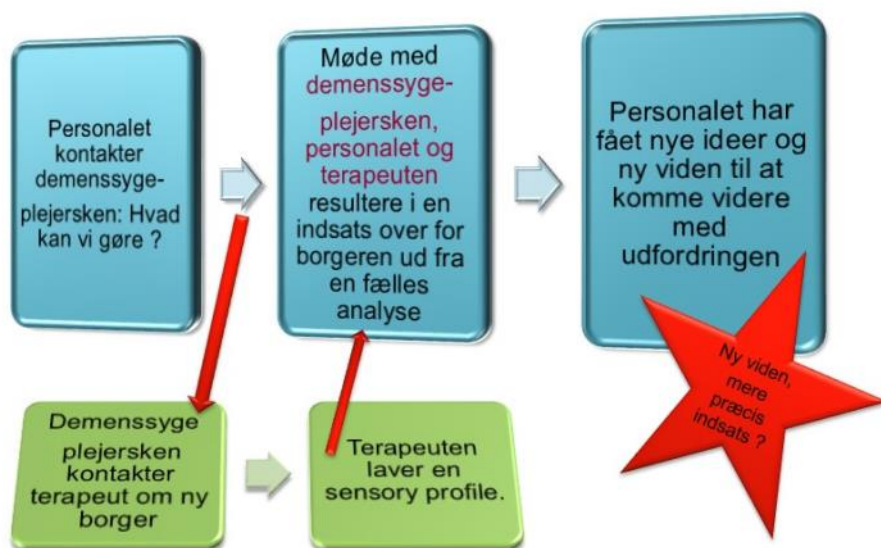
Kunsten at integrere nye tiltag i nuværende praksis.

Normalt i Aalborg kommune kan frontpersonalet kontakte demenssygeplejersken, når de oplever, at de står overfor faglige udfordrende problematikker. De mødes og drøfter adfærden ud fra en personorienteret tilgang. De fælles observationer munder ud i en indsats, og denne evalueres og justeres herefter ved møder. Denne procedure kobled vi så terapeuterne på. (se figur: næste side). Før projektet gik i luften, blev 16 terapeuter sendt på kursus i at lave Sensory Profile. Herefter blev der holdt en kick off dag. Her handlede det om at:

- Folde metoder ud
- Sætte faglige kompetencer i spil
- Overveje roller
- Lære hinanden og hinandens fagkompetencer at kende
- Dele viden og forståelser
- Forstå den fælles arena.

Målgruppen

Målgruppen for projektet er borgere med demens og adfærdsforstyrrelse på plejehjem, daghjem og i hjemmeplejen i Aalborg Kommune.

Borgeren tilhører målgruppen for projektet, hvis:

- Der foreligger en lægefaglig vurdering af, at borgeren har nedsat kognitiv funktionsevne som følge af demens.
- Vedkomne har en eller flere adfærdsforstyrrelser registreret i CAMI skema.
- Borgeren selv kan samtykke til deltagelse, har værge eller nær pårørende der kan give stedfortrædende samtykke.

Erfaringer

I juni kører sidste borgerforløb igennem. Der har indtil nu været 26 borgere der har fået udfærdiget en Sensory Profile - målet var 30 borgere i projektperioden, og det forventes opnået.

Fra juni til september gennemgås datamaterialet. Datamaterialet består af fokusgruppeinterview af demenssygeplejersker og demensvejledere, terapeuter og plejepersonale. Der er lavet baseline Cohen Mansfield skema og tidsregistreringsskema, samt efterfølgende ved slutning af forløb og ved slutningen af afprøvningsperioden. Derudover er der i juni måned en forsker, der følger en plejhjemsafdeling for at se på faktorer i forhold til at overføre viden fra terapeuter og demenssygeplejersker til personalet: Hvilke faktorer er vigtige fremover, hvis det skal fast integreres i dagligdagen?

Ulla og Birger, en af mange solstrålehistorier fra projektet

Birgers sanseprofil gav anledning til flere indsatser:

Birgers sanseforarbejdning er på en sådan måde, at han let bliver overstimuleret og har svært ved at rumme og bearbejde nye og ukendte indtryk, som han ikke er forberedt på. Han skal have støtte i at holde balance mellem mere kropslig aktivitet og evt. færre visuelle og auditive input, da de to sidste kan være med til at nedsætte hans tolerance for hvad han kan rumme i løbet af en dag. Pga. problemer med at rumme sansestimuli udefra har Birger brug for at kunne opleve at han er kropsligt "beskyttet".

Ud fra denne profil vurderes det at Birger kan have gavn af:

kædevest, kædedyne, gyngestol.

Birger i sin kædevest

Efter disse er taget i brug, oplever Ulla og andre omkring Birger (B):

- B har generelt fået flere gode dage og er i bedre humør.
- B finder ro for det meste og kan nu være i daghjemmet og nyde det i de par timer han er der.
- Kædedynen er en trofast ven for B, han bruger den hver nat/ når han er inde og ligge og hvile sig.
- Kædevesten beder B selv om at få på, den giver ham overskud til at deltage i aktiviteter ude af huset, f.eks dagaktiviteten, og han har været til konfirmation.
- I dagaktiviteten har B selv været opsøgende på de andre borgere, dette har han ikke tidligere haft overskud til.
- Efterfølgende, når han er kommet hjem, er han stadig rolig og i balance.

- Familien omkring ham synes, den giver ham mere ro, og oplever, at han er anderledes glad, når han bruger den.
- Demenssygeplejersken, der kender B tilbage fra 2014, oplever at B har fået en anden ro og kan være mere med i samtalen, når hun er der.
- En ny gyngestol gør, at B kan holde til at være i stuen om aftenen sammen med hustru.

Birger har nu mange gode dage i daghjemmet. Daghjemmet har fået gennemgået, hvad Birger har brug for af terapeuten, efter sanseprofilen er lavet, og det er integreret i det, de i forvejen bruger af personorienteret omsorg. Så derfor ser jeg, at Ulla og Birger smiler mere, selv om det stadig er svært.

Om projektet

Formål

Formålet med projektet er at undersøge, om Sensory Profile kan bruges som et redskab til at reducere adfærdsforstyrrelser hos borgere med demens.

Mål og forventet effekt

- At reducere adfærdsforstyrrelser hos borgere med demens
- At forbedre livskvaliteten
- At frigøre medarbejderressourcer pga. en reducere af adfærdsforstyrrelse hos borgere med demens.
- At bidrage med ny viden og udvikling af demensområdet.
- At forbedre arbejdsmiljøet.

Den forventede effekt er, at Sensory Profile kan bidrage til at reducere adfærdsforstyrrelse hos borgere med demens, og hermed øge livskvaliteten hos disse borgere, samt forbedre arbejdsmiljøet for medarbejderne. Det forventes at arbejdet med Sensory Profile kan være med til at højne den faglige og pædagogiske tilgang til personer med demens og adfærdsforstyrrelser til gavn for borgeren selv og dennes omgivelser.

